

Limanlar inşaatı hakkındaki 6237 sayılı Kanuna ek kanun lâyihası ve Nafia ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/216)

T. C.

Başvekâlet

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71-745/2022

18 . VI . 1958

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Nafia Vekâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise takdimi İera Vekilleri Heyetince 9 . VI . 1958 tarihinde kararlaştırılan Limanlar inşaatı hakkında 6237 sayılı Kanuna ek kanun lâyihasının, esbabı mucibesi ile birlikte, sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil

A. Menderes

ESBABI MUCİBE

6237 sayılı Kanunla yapılacak iş ve hizmetler için yıllık ödeme miktarı 30 milyon lirayı aşmamak üzere 300 milyon liraya kadar gelecek yıllara geçici taahhütlere girişmeye ve faizleriyle birlikte bu meblâğın % 50 sini geçmemek üzere bono çıkarmaya yetki verilmiştir.

Bu yetkiye dayanılarak 1954 yılı başından itibaren 5414 sayılı Kanunla başlanmış mevzulara devam edilerek ikmal edilmiş; yenidenpek çok liman, iskele ve barmaklar ele alınmış, bunlar için muktazi etüdlere geniş ölçüde devam edilmiş ve 1958 den itibaren de yeniden birçok mevzuların ele alınması kararlaştırılmıştır.

6237 sayılı Kanun, Miletlerarası Banka kredisinden de faydalanmak suretiyle ele alınan (5) ana liman ile hususi kredi ile yaptırılmakta olan Mersin limanı dışında kalan bilûmum liman ve kıyı tesislerini şümulü içine almakta olup, yapılan hesaplara göre ele alınmış, alınmakta ve alınacak işlerin bedelleri tutarlarının bugünkü tahminlerimize göre (500) milyon liraya varacağı anlaşılmıştır.

Bu kanun şümulü içindeki mevzuların muayyen bir zaman zarfında tamamlanarak hizmete sokulabilmelerinin memleket ekonomisine yapacağı hizmet aşikârdır. Memleketimizin geniş ölçüdeki kalkınma hareketlerinin bütçemize tahmil eylediği ağır malî fedakârlıklar da göz önünde tutularak bu programın tahakkuku için yıllık ödeme miktarının (50) milyon liraya çıkarılması zaruri görülmüştür.

Mevcut kanunun birinci maddesi yıllık tahsis miktarını 30 milyon lira olarak tahdideylediği cihetle bu tahsis miktarı artırılmadığı takdirde ancak devam etmekte olan mevzularla iktifa edilerek 1958 yılı içinde dahi ele alınması programlanan işleri taahhüde bağlamak mümkün olmayacaktır.

Bu yetki miktarının artırılması ve (50) milyon liraya çıkarılması hususu kanunlaştıktan sonradır ki, 1959 yılından itibaren yeni bir programın tatbikine geçilebilecektir.

6237 sayılı Kanununun 1 nci maddesinden lüzumlu yerlerde kıyı tahkimatının ele alınabileceği mânası istidlâl edilebilmekte ise de madde de bu hususta kâfi sarahat olmadığından lüzum ve zaru-

ret duyulan hallerde kıyı müdafaa imalâtını ve bundan başka gemi inşaiye limanlarımızın programa ithali mümkün olamamaktadır.

6237 sayılı Kanunla emaneten yapılması icabeden işler için vekâlete bir yetki verilmemiş bulunmaktadır. Liman sahasındaki batıkların çıkarılması, umumiyetle ve bilhassa tamirat, bakım, tarama ve imlâ, hedim ve temizleme ile makina ve vasıtaların montaj, demontaj, tamir ve nakil işlerini emaneten yapılmasını teminen bu ek kanun lâyihasına 2 ve 3 ncü maddeler dercedilmiştir.

Nafia Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Nafia Encümeni
Esas No. 1/216
Karar No. 10

6 . I . 1959

Yüksek Reisliğe

Limanlar inşaatı hakkındaki 6237 sayılı Kanuna ek kanun lâyihası, encümenimizde Hükümet temsilcilerinin de iştirakiyle tetkik ve müzakere edildi;

Bundan önce 6237 sayılı Kanunla yapılacak iş ve hizmetler için yıllık ödeme miktarı 30 milyon lirayı aşmamak üzere 300 milyon liraya kadar gelecek yıllara geçici taahhütlere girişmeye ve faizleriyle birlikte bu meblâğın % 50 sini geçmemek üzere bono çıkarmaya yetki verilmiş idi. Bu yetkiye dayanılarak 1954 yılı başından beri 5414 sayılı Kanunla başlanmış ve mevzulara devam edilerek ikmâl edilmiş, yeniden ele alınan liman, iskele ve barınakların proje ve etüdleri yapılmış halen de birçoklarının etüdüleri yapılmakta olduğu öğrenilmiştir. Ayrıca 6237 sayılı Kanun, Milletlerarası Banka Kredilerinden de faydalanılarak ele alınan beş ana limanla, hususi krediyle yaptırılan Mersin Limanı hariç diğer işlerin bedellerinin 500 milyon liraya baliğ olacağı anlaşılmıştır.

Bu kanun şümülü içindeki muayyen mevzuların belirli müddet zarfında ikmâl edilerek memleket hizmetine girebilmesi, kalkınma hareketlerinin bir an önce tahakkuku için şart olduğunu encümenimiz gözönünde bulundurarak 1 ncü maddedeki yıllık ödeme miktarının 30 milyon liradan 50 milyon liraya çıkarılması iktisadi ve para kıymeti bakımından mahzurlu görülmüş fakat başlanmış işlerin bitmesini temin için 300 milyon liranın 500 milyon liraya çıkarılması zaruri görülmüştür. Aynı mülâhaza ile bono ihraç

salâhiyeti de (200) milyon yerine (150) milyon liranın kâfi geleceği salâhiyetli Hükümet temsilcisinin izahatından anlaşılmuş olduğundan 1 ncü madde bu tadilleriyle birlikte kabul edilmiştir.

2 ncü maddedeki gemi yapım tâbirine daha vuzuh vermek bakımından (Gemi yapım limanı) şeklinde değiştirilerek madde bu tadille birlikte kabul edilmiştir.

3 ncü maddede emaneten yapılması derpiş edilen işler meyânında bulunan inşaatın şümüllü bir mâna ifade etmesi bakımından mahzurlu görülmüş maddenin (b) fıkrası âzami (500) bin liraya kadar inşaat işleri şeklinde tadili uygun görülmüş ve kanun lâyihasının diğer 4 ncü ve 5 ncü maddeleri aynen ve ittifakla kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe Encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Riyasete arz olunur.

Nafia Encümeni Reisi

Gazianteb
S. Kuranel

Kâtip
Bilecik
M. Erdem
Denizli
O. Ongan
Kayseri
D. Turan
Samsun
N. Berkman

M. M.

Afyon K.
O. Uygun

Artvin
M. Bumin
Gümüşane
N. Sargınal
Konya
O. Bibioğlu
Urfa
Ö. Yüksel

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe Encümeni
Esas No. : 1/216
Karar No. : 89

30 . V . 1959

Yüksek Reisliğe

Limanlar inşaatı hakkındaki 6237 sayılı Kanuna ek olarak Nafia Vekâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise arzı İcra Vekilleri Heyetince kararlaştırılıp Başvekâletin 18.VI.1958 tarihli ve 71-745/2022 sayılı tezkeresiyle gönderilen kanun lâyihası Nafia Encümeni mazbatasıyla birlikte encümenimize havale edilmiş olmakla Maliye ve Nafia Vekâletleri mümessilleri hazır oldukları halde tetkik ve müzakerede edildi.

Kanun lâyihası, gerekçesinde yazılı mucip sebeplere istinaden 6237 sayılı Kanunun birinci maddesiyle verilen 300 milyonluk sâri taahhüt yetkisinin 500 milyon liraya ve yıllık te-diye miktarının da 30 milyon liradan 50 milyon liraya ve bono ihracı salâhiyetinin de faizleriyle birlikte 200 milyon liraya çıkarılmasını temin maksadiyle izhar ve sevk edilmiş bulunmaktadır.

Lâyihaı bidayeten tetkik eden Nafia Encümeni sâri taahhüt salâhiyetinin 500 milyon liraya çıkarılması hakkındaki hükmü kabul etmiş ve fakat yıllık ödeme miktarı ile bono ihraçma dair olan miktarların tezyidinde mütaallik hükümleri iktisadi ve para kıymeti bakımından mahzurlu telâkki ederek kabule şayan görmediğini mazbatasına dercetmiştir.

Lâyiha üzerinde encümenimizde cereyan eden müzakerelerde Hükümet mümessilinin verdiği mütemmim izahata nazaran gerek inşası hitam bulan limanların teçhizatının ikmali ve gerek inşasına başlanmış olanların tamamlanması ve ehemmiyet arz eden bâzı liman, iskele ve barmakların yeniden inşası için halen sâri taahhüt yetkisinin 500 milyon liraya iblâğı zaruretinde bulunduğu anlaşılmış ve lâyihanın sevkini mucip sebepler yerinde görülerek Nafia Encümeninin tâdilen kabul etmiş olduğu metin üzerinden maddelerin görüşülmesine geçilmiş ve birinci madde yıllık ödeme miktarı Hükümetin teklifi veçhile 50 milyon lira olarak tâdilen ve madde metni redaksiyon

bakımından değiştirilmek suretiyle kabul edilmiştir.

İkinci madde, metinde (Gemi yapım limanı) olarak yer almış olan ibarenin (Gemi yapım limanı etüt ve projesi) olarak değiştirilmesi suretiyle, üçüncü madde, (d) fıkrasının (vekâlete ait inşâ) ibaresinden sonra mevcut virgöl kaldırılmak suretiyle ve mütaakıp maddeler Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

Kanun lâyihası, Umumi Heyetân tasvibine arz edilmek üzere, Yüksek Reisliğe sunulur.

Reisvekili	Mazbata M.	
Muğla	İzmir	Afyon K.
N. Özsan	B. Bilgin	M. Â. Ülgen
Ankara		Artvin
İ. Seçkin		H. Çeltikçioğlu
İmzada bulunamadı		

Artvin	Çorum	Çorum
Y. Gümüşel	H. Bulgurlu	Y. Gürsel
Diyarbakır		Elâzığ
H. Turgut		H. Müftügil
		İmzada bulunamadı

Gazianteb	İsparta	İstanbul
E. Cenani	T. Tığlı	M. Erdener
İstanbul	İstanbul	İzmir
N. Kırsan	N. N. Yücel	D. Akbel
Kastamonu	Konya	Kütahya
M. İslâmoğlu	M. Bağrıaçık	S. S. Nasuhoğlu
Nevşehir		Niğde
N. Önder		R. Gürsoy
		İmzada bulunamadı

Ordu		Rize
A. H. Onat		İ. Akçal
İmzada bulunamadı		
Rize	Siird	Siird
M. Önal	B. Erden	M. D. Süalp
Sinob	Trabzon	Yozgad
Ö. Özen	İ. Şener	T. Alpay
	Zonguldak	
	H. Timur	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Limanlar inşaatı hakkında 6237 sayılı Kanuna ek kanun lâyihası

MADDE 1. — Limanlar inşaatı hakkındaki 6237 sayılı Kanunun birinci maddesiyle verilen 300 milyon liralık sâri taahhüt salâhiyeti (500) milyon liraya, yıllık ödeme miktarı (30) milyon liradan (50) milyon liraya ve faizleriyle birlikte bono ihracı salâhiyeti de (200) milyon liraya çıkarılmıştır.

MADDE 2. — İktisadi ve teknik zaruretlerle deniz itikâllerine karşı korunması gereken kıyıların müdafaası ve kum hareketlerinin tevkifi ve buna mümasil ihtiyaçlar için gerekli imalâtın yapılması, gemi yapımı, bakım ve tamirlerine muktazi imalât ve tesislerle bu hizmetlerle ilgili tamir ve bakım işleri de 6237 sayılı Kanunun 1 nci maddesi şümulü içine alınmıştır.

MADDE 3. — Bu kanun hükümleri dairesinde aşağıda yazılı işlerin emaneten yapılmasına Nafia Vekili salâhiyetlidir.

a) İnşaat, tevsiat ve tarama için batıkların çıkarılması, hedim, enkaz kaldırılması, nakil ve temizlenmesi işleri;

b) İnşaat, tamirat ve bakım işleri;

c) Tarama ve imlâ işleri;

d) Vekâlete ait inşa makina ve vasıtalarının bakım ve tamirâtı ile montaj ve demontaj ve nakliye işleri.

MADDE 4. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.

NAFIA ENCÜMENİNİN TADİLİ

Limanlar inşaatı hakkında 6237 sayılı Kanuna ek kanun lâyihası

MADDE 1. — Limanlar inşaatı hakkındaki 6237 sayılı Kanunun 1 nci maddesiyle verilen 300 milyon liralık sâri taahhüt salâhiyeti (500) milyon liraya, yıllık ödeme miktarı (30) milyon liraya ve faizleriyle birlikte bono ihracı salâhiyeti de (150) milyon liraya çıkarılmıştır.

MADDE 2. — İktisadi ve teknik zaruretlerle deniz itikâllerine karşı korunması gereken kıyıların müdafaası ve kum hareketlerinin tevkifi ve buna mümasil ihtiyaçlar için gerekli imalâtın yapılması, gemi yapım limanı, bakım ve tamirlerine muktazi imalât ve tesislerle bu hizmetlerle ilgili tamir ve bakım işleri de 6237 sayılı Kanunun birinci maddesi şümulü içine alınmıştır.

MADDE 3. — Bu kanun hükümleri dairesinde aşağıda yazılı işlerin emaneten yapılmasına Nafia Vekili salâhiyetlidir.

a) İnşaat, tevsiat ve tarama için batıkların çıkarılması, hedim, enkaz kaldırılması, nakil ve temizlenmesi işleri,

b) 500 bin liraya kadar inşaat, tamirat ve bakım işleri,

c) Tarama ve imlâ işleri,

d) Vekâlete ait inşa makina ve vasıtalarının bakım ve tamirâtı ile montaj ve demontaj ve nakliye işleri.

MADDE 4. — Hükümetin 4 neü maddesi aynen kabul edilmiştir.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TADİLİ

Limanlar inşaatı hakkında 6237 sayılı Kanuna ek kanun lâyihası

MADDE 1. — Limanlar inşaatı hakkındaki 6237 sayılı Kanunun 1 nci maddesiyle verilen 300 milyon liralık sâri taahhüt salâhiyeti (500) milyon liraya, yıllık ödeme miktarı (50) milyon liraya çıkarılmış ve bono ihracı salâhiyeti de faizleriyle birlikte (150) milyon lira olarak ipka edilmiştir.

MADDE 2. — İktisadi ve teknik zaruretlerle deniz itikâllerine karşı korunması gereken kıyıların müdafaası ve kum hareketlerinin tevkifi ve buna mümasil ihtiyaçlar için gerekli imalâtın yapılması, gemi yapım limanı etüd ve projesi, bakım ve tamirlerine muktazi imalât ve tesislerle bu hizmetlerle ilgili tamir ve bakım işleri de 6237 sayılı Kanunun birinci maddesi şümulü içine alınmıştır.

MADDE 3. — Bu kanun hükümleri dairesinde aşağıda yazılı işlerin emaneten yapılmasına Nafia Vekili salâhiyetlidir.

a) İnşaat, tevsiat ve tarama için batıkların çıkarılması, hedim, enkaz kaldırılması, nakil ve temizlenmesi işleri,

b) 500 bin liraya kadar inşaat, tamirat ve bakım işleri,

c) Tarama ve imlâ işleri,

d) Vekâlete ait inşa makina ve vasıtalarının bakım ve tamirâtı ile montaj ve demontaj ve nakliye işleri,

MADDE 4. — Hükümetin 4 neü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hü.

Na. E.

B. E.

MADDE 5. — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

MADDE 5. — Hükümetin 5 nei maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Hükümetin 5 nei maddesi aynen kabul edilmiştir.

9 . VI . 1958

Başvekil

A. Menderes
Devlet Vekili

Devlet Vekili
E. Kalafat

Devlet Vekili ve
Çalışma V. V.
M. Kurbanoğlu
Adliye Vekili
E. Budakoğlu

Milli Müdafaa Vekili
E. Menderes

Dahiliye Vekili

N. Gedik
Hariciye Vekili

F. R. Zorlu
Maliye Vekili

H. Polatkan
Maarif Vekili

C. Yardımcı
Nafia Vekili

T. İleri
Ticaret Vekili

A. Aker
Sıh. ve İç. Mua. Vekili

Dr. L. Kırdar

Güm. ve İnh. Vekili

H. Hüsman
Ziraat Vekili

N. Ökmen
Münakalât Vekili

F. Uçaner
Çalışma Vekili

Sanayi Vekili

Bas. - Yay. ve Turz. Vekili ve
Sanayi V. V.

S. Yırcalı
İmar ve İskân Vekili
M. Berk